

425
188
190.12

Ваня
Хитовски

МОЕ СЕЛО

2.8-1 $\frac{MK}{M}$

МК № 4923 / 65

821.163.3-1

стр 42

вч 15

ВАНЧО НИКОЛЕСКИ

Мав. кат. бр. 425/70
стр. 43

МОЕ СЕЛО

Н О П Э К
СКОПЈЕ 1950

М О Е С Е Л О

По пат долг и прашен од далеку вјасам, се
насире село во зеленила цело,
и шупелка суни и се слуша гласот, -
пак во тебе мое, јас се враќам село!

Спомени на детство пак назад ме носат, - по
падини стрмни кога пасев стадо,
во утрина кога окапена в роса
со другари играв ко овчарче младо...

Пред мене се редат куќи и улици, - училиште
селско, варосано, чисто, -
о, спомени детски, одбегнати птици,
ко детулче каде јас сум учел писмо!

Куќерката моја, суниска и тесна
пред мене ми личи ко в некоја бајка, -
кај дедо ми кажвал приказни и песни,
над лелејка каде ми пеела мајка...

И уште колку, колку пред мене се нижат, ме
чинат да летнам, ко сокол да прхнам! Вие сте
ми драги о, спомени мои,
во душава моја сакам да ве згрнам!

Селаните мои крај мене се збират,
ми трепери срце разиграно в радост,
о, селани мои, о ливади цветни,
о, денои среќни - спомени на младост!

* * *

Во моето село пак гумно се гласи,
на небото горе пак солнцето пече,
во селото мое пак снопје се носат,
пак жито се врши и потта пак тече...

Ко некогаш не е во моето село, -
снопје да се чукат со лескови вили, - растат
нови луѓе, иде нова смена, -
ко в приказна чудна селото се мени!

На општото гумно, над селото горе
вршалица врши, снопје - класје зрело;
есенската угар со трактор се оре, -
нов живот се раѓа во моето село!

Ко река се точи кола по кола,
со тапани, со свирки се откупва жито,
во солнце свети предната парола:
»В Петгодишен план нас не води Тито!"

РЕПУБЛИКО!

Од бујниот Вардар до Соча и Драва
во секое срце денес радост плива, - Републико
наша, мила братска стрео,
да си вечно славна, да си вечно жива

По нашите градои, фабрики, села,
далеку одовде до Јадранско море,
ден нека се слави, Републико мила,
глас нека се чуе до небото горе!

Армијата наша, народите наши
се слеани сите во Твојата сила,
Те градиме дружно в Петолетка прва, -
Републико моја, мајко, наша мила!

Ти си дом наш светол на работен народ во
секоја душа, град, фабрика, село живееш и
растеш а со Тебе ние , Републико наша,
наше дружно дело!

Дури свет светува, дури сонице грее
ќе се слуша песна радост ќе се слива,
Републико наша, наша братска стрео,
да си вечно славна, да си вечно жива!

РОДНО ПОЛЕ

Радоста моја денес е бескрајна,
среќен јас сум ко детулче мало,
поле мое, поле прадедово –
ново време голем дар ти дало!

Песни ечат во твои пазуви,
рофка земја со трактор се оре,
план сеидбен, норми надфрлени,
поле мое, ко широко море!

Бел афион во тебе расцутил,
жито расте, класи до појаси,
ко море се лулеат по тебе –
в ширни ниви бурните овеси...

Растат жита, горе нависоко:
оризите крај вода студена,
мрки урви дури до колена,
жолти 'ржи до преку рамена.

План сеидбен, норма надфрлена,
родно поле цело засеано, -
алтан жито, вардарка пченица –
весел народ - лице насмеано.

О Р А Ч И

Земјата мила, мајчица родна
колку е сочна, мека,
грабнете плугој, орачи мои,
сеидба вас ве чека!

Чекаат мили полиња родни,
неоран угар стои, .
плодните ниви ви шират гради, -
елате, орачи мои!

Прегнете волој а широки ниви,
фрлајте плодни зрна,
земјата сега вечно е ваша,
порите бразди црни!

Есенен угар нека се бразди,
земете плугој, брани,
сејте, о сејте загони долги,
Еј, народ да се храни!

Машини, плугој тој ќе ви даде,
дајте му братски рака,
нивата наша молитва нејќе
а труд - работа сака!

Земјата мила, мајчица наша
колку е сочна, мека,
брзајте в ниви, орачи мои,
сеидба вас ве чека!

ПЕСНА ЗА ГОЦЕ

Дувка ветер и шумолат гранки,
пуплат дрвја, цутат сливи ранки,
орач в ниви бисер семе сее,
бисер сее мила песна пее:
"Мина, горо, млад Делчев војвода!"

Жетвар жнее, в поле клас се рони,
солнце пече, зрее жито златно,
бујана песна, низ полето свони:
"Дејди, Јано, дејди мила душо,
дал' навезе Гоцевото знаме!"

Шумно лисје низ гора се стели,
в честа гора гори силен пламен,
а крај оган седат борци млади,
ечи песна од јуначки гради:
„Се бориме под Гоцево знаме!”

ДЕВЕТСТОТРЕТА

Август е месец
деветстотрета,
на нива
клас се рони...

Востанал народ,
знаме се вее,
в Крушево
камбана звони...

- Република!

Слобода! -

повик се носи,
одмазда вечна гори!

- Република!

Слобода! -

в колиби, села
огнена пушка збори!

Чивлигот гори!!!

И бос и прашен,
агата вџашен
бега -
зафрлил фес...

Пушките грмат,

песна се ори,
истурил народ
чемер и бес!

НА САНДАНСКИ

Со векови твојте борови шумат
те капе златест априлски сјај
со векови плиска пенлива Струма
низ тебе роден Пирински крај!

Чувствувам волност Пиринска горо
да викнам песна в просторот син
ми блика радост да пеам и зборам
за тебе, Јане, народен син!

Да кликнам песна би сакал силна,
песната стара за тебе дар,
како си Јане Родина бранел
со каква гордост љубов и жар!

Си згрнал народ под Гоцево знаме
да стресеш ропство и темен гнет
в народни срца запалил пламен
да фрлат јарем султански клет.

Бегови, аги крвни си мразел
и секој феуд - народен враг,
в Република земја сакаше да видиш, -
в слобода грејнат татков праг!

И подарок песна денес ти давам
ка тебе вечен Пирински цин,
за нашата гордост и твојата слава
ти пеам песна, народен син!

П И Р И Н

Сум гледал рујна пролетна зора,
сум гледал орел во крилен лет,
сум гледал реки, езера, мора, -
но како тебе прилеган Пирин
не видов нигде на овој свет?

Ел - Тепе в облак надвишил чело,
шумоли тивко низ гора лист,
мирисат росни цвеќиња в долој,
ромори поток ко солза чист...

Со чета борци низ твоје борје
врвеше Јане - Пирински цар,
од врагот кога пронижан падна
в пазуви свои Пирин го згрна, -
верниот другар - пријател стар.

Минале години... дружина водел
и Парапунов партизан смел,
Вапцаров в песни те славел, Пирин,
од бојни песни венец ти сплел.

Легенди денес, Пирин, се шират
за Јане, борци, убост и лад, -
колку си, колку прекрасен Пирин
и вечно убав и вечно млад!

ЕДИНАЕСТИ ОКТОМВРИ

Пазува мои денес разгрнвам, -
мојот е поглед ко солнце врел
радоста моја ко сокол ќе летне
на овој светол празничен ден!

Бескрајна радост во срце бие
мил ми е секој ко брат, ко свој,
славата моја кој ќе ја скрие. –
Единајст' Октомври-празников мој!

Солнцето светло над мене грее
и фрла жарок поглед свој,
знамето гордо над нас се вее,
има ли посреќен од мене кој!?

Под ова знаме Гоце се борел
и татнел вишен небосвод,
под него борец со желба горел, -
за народ, правда, име и род!

В пазуви мои срцево пее
и јас го славам празников мој,
знамето мое гордо се вее,
има ли посреќен од мене кој!?

С Л А В Е Ј П Л А Н И Н А

Славна Дебарца кој не помина
тој не ја виде Славеј Планина,
горе во небо каде се крева,
с рамни рудиње полни со трева...

Крстатни орли горе се вијат,
в шумици диви сверој се кријат,
долиње стрмни долу се сечат,
рекички бистри брзо ми течат...

Кој беше јунак в борба загина,
мајка му беше Славеј Планина,
таја го прими, прими загра
во зелената своја промена!

Борците наши долу слагаа,
долу в полето - рамна рамнина,
и за слобода борба водеа,
славна Дебарца, Славеј Планина...

Се' то помина се' то замина,
слободно знаме наше се вее,
песна за Славеј сегде се пее:
"Шири се шири, Славеј Планина!"

П Р А З Н И К О Т

Доживев и јас бескрајна радост,
срцето мое песна да пее,
за овој празник - нашата младост
ко силно солнце што во нас грее!

Јас празник славам, Родино мила.
во борби роден, во славни гори,
низ него расте нашата сила,
илјадогласна песна се ори!

И песна пеам што не сте чуле,
радоста моја ко бран е речен,
за Делчев песна и Питу Гули, -
го славам гордо Илинден вечен!

Ко спомен тој е на деветсотрета,
на Прохор Пчински, на Мечкин Камен,
о, расти, цути Републико света,
во гордост веј се, алово знаме!

П Р В О М А Ј С К А П А Р А Д А

Развевај, ветре, в небото горе,
развевај знамиња бескрај,
празнувај празник, Родино моја,
народен празник - Први мај!

Тргнете денес згрнати чисти
работници - граѓани мои,
рудари, огнари и машинисти, -
ударници - на трудот херои!

Врвете и вие в редови збити
селани - мои земјаци,
во проста руба, волнени гунаци, -
врвете, врвете земјаци!

Настапвај и ти Армијо наша, -
војници и тенкисти,
со плутој, трактори врвете и вие, -
врвете трактористи!

До небо плакати дигнете горе,
да блесне, норма - графикон,
да екне песна силна ко море,
да татни вишен небосклон!

Маршира денес мојот народ –
силна Мајска парада,
маршира марш челичен трудов, -
мојата земја млада!

Развевај, ветре, в небото горе,
развевај знамиња бескрај,
празнувај празник, Родино мила,
на трудот празник - Први мај!

Н А В Р А Н Д У К

Во небо
 високо горе,
 во простор син -
исправил снага,
 издигнал чело,
 Врандук -
 горскиот цин.

Илјади години
 тој таму стоел,
 векови леел дожд;

векови цели
 јачеле бури,
 сечеле молњи,
 со силен огнен нож.

Но пак тој стоел,
 крај сето тоа
 со гордост на овој свет;
над него горе,
 во сино небо
 ширеле орли лет...

Денес се тресе,
 денес се руши
 Врандук горскиот див;
тунел се копа
 в камено срце, -
 грми огнен зрив!

Се корнат буки,
се рутат карпи;
 и искри летаат в рој!
булдожер рие,
 компресор ечи

Напред и напред,
младинци наши,
со горди чела
за нови дела,
во славен поход
во трудов бој!

Ф Е Р Е Ц Е

Фереце, пусто, фереце,
те колнам, луто те колнам,
клетва од оган посилна,
клетва од камен потешка,
клетва од смртта пострашна!

Адети, пусти адети, -
адети црни синцири,
в темен мрак лице да криеш,
вечно да жалиш за живот, -
за солнце, лична слобода!

Зошто се тие адети,
зошто да лице криеме?
Птиците пеат в слобода,
солнцето грее за живот!

Слушајте сестри туркинки
скршите лоши адети,
фрлајте пусто фереце,
во ваши срца ранети
радоста нека заигра...

Фереце, пусто фереце,
те колнам, луто те колнам,
глетва од оган посилна,
клетва од камен потешка, -
клетва од смртта пострашна!

З О Р А С Е З О Р И

Рано е утро, -
зора се зори,
на исток небо
ко оган гори, -
зора се зори ...

Тих ветреџ вее -
низ стрмни странки,
се буди гора, -
шушкаат гранки, -
асики танки...

Б Е Л А Р А Д А

Рано рани бела Рада,-
бела Рада мома млада,
на бел Вардар платно бели,
платно бела две недели...

Бел ми Вардар тивко шуми,
тивко шуми вода лее, -
бела Рада платно бели,
платно бели песна пее:

“Моја жалба ете мина,
оти либе од туѓина
венчан прстен ми донесе,
ќе ме земе таа есен.

Ој, Вардаре, бистра водо,
течи, шуми низ долови,
рони карпи и брегови,
носи маки и јадови.

Греј ми, греј ми солнце златно,
течи, бистра водо моја,
да избелам бело платно
и дарови да навезам ...”

П Р О Л Е Т

Мразот копве, иде нова смена,
пролет иде, нараснало жито,
Вардар ќе набуја в пена,
крај мој роден оживува питом...

Орач в замав ќе посее ниви, -
бело цутје ќе закити гранки,
ќе загукат голабите сиви, -
ќе оживат долови и странки.

Млади тогаш ќе тргнат бригади
низ крај роден ќе градат и пеат,
ширум в села и далечни градој
ден ќе расте под сината стреа...

В таква пролет, златокласа младост,
моја земјо, да те градам, љубам,
и се' така и со таква младост,
крај мој, роден, ти ќе бидеш убав!

БЕЛЕШКА ЗА ПИСАТЕЛОТ

Ванчо Николески, авторот на збиркана песни "Мое село" познат е каде нас како детски поет. Во својата потгодишна работа на книжевното поле, покрај песни за деца тој пишува и песни за возрасни и ги објавува во списанието за уметност, наука и општествени прашања "Нов ден".

Поетот Ванчо Николески роден е на 10 Јуни 1912 годнна во с. Црвена Вода - Дебарца (Охридско), во полите на Караорман планина. Основно училиште завршува во родното село, гимназија во Охрид, а учителска школа во Скопје.

По завршувањето на учителска школа, тој учителствувна во многу села низ Македонија.

После ослободувањето, во новостворените услови на нашата Народна револуција, тој се пројавува како детски поет. Досега има издадено неколку книги за деца.

Во 1946 година излегува од печат првата негова детска збирка песни "Македонче", во 1947 година поголемата приказна во стихони за деца обработена по народен мотив "Мице", во

1948 година "Школско свонче" и "Во полската куќичка" и во 1949 година излегува од печат книгата песни за деца "Крај огниште".

Во 1950 година ќе излезе неговата најнова книга песни за деца "Татковина".

Ванчо Николески е поет кој е роден на село, живее на село, работи како учител во многу наши села и како син на нашето село, тој во своите творби најмногу го одразува нашето село, пишувајќи за него топло и непосредно.

Во збиркава "Мое село" покрај песните сврзани за селото и за новиот живот што доваѓа во селото, се поместени и песни од нашето подалечно и поблиско историско минато, во кои нарочно избликнува здраво патриотско чувство.

Б.

Издава: Младинско книгоиздателство
„Н О В О П О К О Л Е Н И Е“
Печатено во 5.000 примерци. Печатењето
е завршено во април 1950 година
во печатница „Младина“ - Скопје